

5.SINIF 8. TEMA ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık TEKİRDAĞ Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

1.

Göller, denizler, akarsular, ormanlar, çayırlar vb. yerler sayılamayacak kadar çok canlı türünü barındırır. Bu canlıları tek tek incelemek neredeyse imkânsızdır. Bunun için bilim insanları bu kadar fazla canlıyı incelemenin daha kolay bir yolunu keşfetmiş, canlıları benzerlik ve farklılıklarına göre gruplara ayırmışlardır. Canlıların benzer özelliklerine göre gruplandırılmasına "sınıflandırma" denir. Geçmişte bilim insanları, canlıları hayvanlar ve bitkiler olmak üzere iki grupta incelemişler. Bu incelemede bitkileri otlar, çalılar ve ağaçlar; hayvanları ise karada, suda ve havada yaşayanlar olarak sınıflandırmışlar. Zamanla bu sınıflandırma canlıların üreme, beslenme, hareket, vücut yapıları, yaşam alanları gibi benzer ve farklı özelliklerine göre yeniden düzenlenmiştir. Mikroskobun icadından sonra ise bilim insanları; canlıları mikroskobik canlılar, mantarlar, bitkiler ve hayvanlar olmak üzere dört grupta incelemişlerdir.

Aşağıda anlamları verilen kelimeleri metinden bularak ilgili kutucuklara yazınız.

- a) Bir işi veya bir şeyi ele alıp özelliklerini, ayrıntılarını inceden inceye, özenli bir biçimde anlamaya, öğrenmeye çalışmak, tetkik etmek.

- b) Zaman bakımından geride kalmış.

- c) Kimileri ağaççık kadar olsa da genellikle bodur, gövdesi çok ince ve kimi kez dikenli, iklim ve toprak koşullarına göre birçok türleri bulunan bitki takımı.

- ç) Mikroskopla görülebilecek kadar küçük olan.

2. Zıt anlamlı kelimelerin birlikte kullanıldığı cümlelerin başına "X" işareti koyunuz.

	Bazen bağıarak, bazen fısıldayarak, bazen sert, bazen de yumuşacık tonlarda sesler çıkarabiliriz.
	Dünya'nın etrafında irili ufaklı pek çok uydu bulunuyor.
	Şafağa doğru bir otomobil sesi duyuldu.
	Fransız mucit Franky Zabata, tam bir kaykay düşkünümüştü.
	Kaybettiğimiz ormanlık alanlarımızı yeniden kazanabiliriz.

3. Aşağıdaki parçada boş bırakılan numaralanmış yerleri çerçeve içinde verilen geçiş ve bağlantı ifadelerinden uygun olanları ile doldurunuz.

Örneğin

Ancak

Rağmen

Başka bir ifadeyle

Çünkü

Bir uzay mekiği roket gibi uzaya fırlatılır. (I) ---- roketten farklı olarak mekiğin Dünya'ya geri gelebilmesi ve özel bir piste inmesi sağlanır. (II) ---- bir uzay mekiği birden fazla yolculuk yapabilmelidir. Bu özelliğe sahip bir mekiği tasarlayan mühendislerin işi pek kolay değildir çünkü uzayın koşulları Dünya'dakinden çok farklıdır. (III) ---- bir uzay mekiğinin içinde bu koşullara özgü bölümler olmalıdır. (IV) ---- içinde kumanda merkezi ve astronotların gereksinimlerini karşılayacak alanlar bulunmalıdır.

4.

OLMASAYDI

Sonsuz ama düşünemeyeceğin kadar sonsuz olan şu evren olmasaydı, nerede dönüp duracaktı üzerinde yaşadığımız gezegen? Peki ya şu üzerimize serilen gökyüzü olmasaydı nasıl göz kırpacaktı karanlığa dağılan yıldızlar? Yıldızları toplayan güneş olmasaydı sabahları, yine bu kadar güzel görünür müydü çimenler arasındaki rengârenk çiçekler. Çiçekleri toplayan ellerin olmasaydı nasıl yükselirdi gökyüzüne kuyruklu uçurtmalar?

Aşağıda bu parçadaki altı çizili sözcüklerin bazı anlamları verilmiştir. **Bu kelimelerin parçada hangi anlamda kullanıldığını belirleyip uygun kutucuğu "X" ile işaretleyiniz.**

kırmak

1. Parçalara ayırmak, kesmek, kırmak.

2. Kesinti yapmak, tutumlu davranmak.

3. Göz kapaklarını açıp kapamak, kıpmak.

dağılmak

1. Toplu durumdayken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak.

2. Birliği, beraberliği bozulmak.

3. Karışık duruma gelmek, düzeni bozulmak.

5. Aşağıdaki cümlelerin başına neden-sonuç bildiriyorsa "N", amaç-sonuç bildiriyorsa "A" yazınız.

- () a) Okuduğu bilim dergilerini toparlayıp arkadaşına vermek üzere yola koyuldu.
- () b) Uzay mekiği, planlanan zamanda fırlatılmadı çünkü hava çok rüzgârlıydı.
- () c) Robotları çok sevdiğinden okulda açılan robotik kursuna kaydoldu.
- () ç) Uçaktaki arızayı gidermek için hava yolu şirketinin mekanik ekibi çağrıldı.
- () d) Alexander Graham Bell çok kitap okuduğu için ufku gelişmiş bir insandır.
- () e) Öğrencilerimiz bir değişim programı ile Avrupa'ya öğrenim görmeye gitti.
- () f) Son günlerdeki yağışlarla ülkemizdeki barajlarda su seviyesi hayli yükseldi.
- () g) İnternetteki zararlı faaliyetleri engellemek için çeşitli çözümler üretilmiştir.
- () ğ) Newton, başına elma düştüğü için yer çekimi kanununu buldu.
- () h) Uzmanlar, aşı geliştirmek için laboratuvarda uzun süreli çalışmalara başladı.

6. Tablodaki parçalar ile konuları, konuların numaralarını parçaların başlarındaki boşluklara yazarak eşleştiriniz.

a)	...	Bilim insanları cihazların ısınma sorununu çözmek için yeni bir yöntem geliştirdi. Bu yöntemde, ısınabilecek elektronik cihazların altına sünger benzeri ıslak bir malzeme yerleştiriliyor. Bu malzemenin alt kısmında soğuk bir yüzey bulunuyor. Malzemedeki su ısınıp buharlaşınca soğuk yüzeye gidiyor. Orada tekrar yoğunlaşıp sıvı hâle geliyor. Bu arada ısı dışarı atılıyor. Bu işlemler bir döngü hâlinde devam ediyor.
b)	...	Bilgisayarınız durduk yere yavaşlıyor, karşınıza olmadık hata mesajları çıkarıyor, sebepsizce ısınıyor, kısacası olması gerektiği gibi çalışmıyorsa iyi bir bakım zamanı gelmiş demektir. Bunun için Paul Vreeland'ın System Rescue Toolkit adlı uygulamasından yardım alabilirsiniz. Bilgisayarınızın donanım bileşenlerinden güvenlik altyapısına kadar pek çok uygulama eşliğinde testler uygulayarak sorunu tespit etmeyi hedefleyen bu araç, bulduğu sorunları rapor ederek çözüm konusunda da yardımcı oluyor.
c)	...	Kullandığınız bilgisayarlar sürekli hava akımı sağlayan pervaneler yardımıyla soğutulur. Çok daha fazla ısınan süper bilgisayarlar içinse pervane yetmez. Bunlar, klimalarla ya da bilgisayarın çok ısınan parçalarına temas eden ve içinden su akan borular yardımıyla soğutulur. Soğutma sırasında bu su ısınır. İşte IBM firması çalışanlarının aklına bu suyun binaların ısıtılmasında kullanılabileceği gelmiş. Bu düşünceyi, İsveç Federal Teknoloji Enstitüsü'nün binasında hemen hayata geçirmişler. Binada bulunan ve durmaksızın çalışan süper bilgisayarın oluşturduğu fazla ısı böylece binanın ısıtılmasında kullanılmaya başlanmıştır.
ç)	...	Cep telefonu, müzikçalar ve benzeri aygıtları hep yanımızda bulundurabilmemiz büyük bir nimet. Ama küçük bir sorun var: Bunları ara sıra prize takıp şarj etmemiz gerekiyor. Araştırmacılar, bu sorunu ortadan kaldırmak için bu aygıtları kendi kendilerine enerji üretebilir hâle getirmeye çalışıyorlar. Bunu da "piezoelektrik enerji toplayıcı" adı verilen küçük bir aygıtlarla yapmayı düşünüyorlar. Piezoelektrik enerji toplayıcılar, her türlü vücut hareketini yakalayarak enerji üretebiliyor.
d)	...	İlginç klavyelere bir yenisi daha eklendi: Isıtılmalı ve soğutulmalı klavye. Bu klavyede, ellerin tam altına gelen bölümün içinde üç pervane bulunuyor. Bu pervaneler isterseniz soğuk, isterseniz sıcak hava üflüyor. Böylece elleriniz sıcak yaz günlerinde terlemiyor, soğuk kış günlerinde de üşümüyor. Pervanelerin üfleme hızı ve sıcaklık ayarı klavye üzerinden yapılabilir.
KONULAR		<ol style="list-style-type: none">1. Bilgisayar ısısının bina ısıtmada kullanımı2. Aygıtların insan vücudu ile şarj edilmesi3. Sorun çıkaran bilgisayarların bakımı4. Elektronik cihazlarda soğutma yöntemi5. Ellerin klavyeden ısıtılması ve soğutulması

7.

Arılar ekosistemde kilit taşı görevindedir. Eğer yok olurlarsa dünyadaki canlılık da uzun süre devam etmez. Peki, bu küçük canlılar ne yapıyor da canlılığı devam ettiriyor? Arıların ekosistemde bu kadar önemli olmasının sebebi, çiçeklerin nektarları ile beslenirken bitkilerde tozlaşmaya yardım etmeleridir. Tüm bitkiler hayat döngüsünde tozlaşma yapar ve bu tozlaşma sırasında polenlerini yumurtalara taşıyacak canlılara ihtiyaç duyarlar. İşte bu noktada arılar ortaya çıkar. Çiçekler; renkli taç yaprakları, mis gibi kokuları ve lezzetli nektarlarıyla arıları kendilerine çeker. Arı, lezzetli nektarları yerken çiçek de polenlerini arının kılı vücuduna bırakır. Böylece arı bir çiçekten diğerine gidip karnını doyururken tozlaşmayı da yapmış olur. Yani arılar olmazsa bitkiler, bitkiler olmazsa insanlar ve diğer canlılar için besin olmaz.

Bu parçada işlenen ana fikri yazınız.

.....

8.

Kış aylarında ilk dersimizin alacakaranlık içinde olmasına alışmıştık. Günün ilk ışıkları sayesinde sınıf tahtasında oluşan yamuk pencere gölgesinin ders boyunca tahtanın kenarına doğru yavaş yavaş ilerlemesi, ilerlerken daha da yamuklaşmasını izlemeye dalmıştım ki öğretmenim bana seslendi: "Rüya, hadi bu soruyu da tahtada seninle birlikte çözelim." dedi. Daha uykumun tatlı yumuşaklığı bedenimden ayrılmamışken kendimi tahtada buldum. Pencerenin gölgesinin son kalın çizgisi, tahtanın sağ alt köşesine geldiği zamanlarda zil çalardı. Önce pencereye baktım, güneş iyiden iyiye kendini gösteriyordu artık, sonra gölgeye baktım. Zil çalmak üzereydi ama bir türlü çalmıyordu. Gözüm gölgeye takılı kaldı ama gölge ilerlemeyi bırakmıştı. Öğretmenim bir şeyler soruyordu ama ben gözümü gölgeden alamıyordum. Dayanamadım, zamana hükmedemezdim ama içimdeki büyük isteği de engelleyemeden gölgenin üzerine elimi koyduğum an "Aferin sana Rüya!" dedi öğretmenim. Ben şaşkın şaşkın arkadaşlarıma bakarken öğretmenimiz devam etti: "İşte saydam olmayan pençenin oluşturduğu tam gölgeyi, arkadaşınız Rüya ne güzel gösterdi böyle." Sınıfta bir alkış koptu, alkış sesleri ile çalan zilin sesi birbirine karışmışken şaşkınlığım ile birlikte kendime gelmeyi başardım. Tahtaya göz gezdirdim: Işık kaynağı, saydam olmayan cisim, tam gölge...

Metnin hikâye unsurlarını ilgili boşluklara yazınız.

Olay Örgüsü :

Mekân :

Zaman :

Şahıs ve Varlık Kadrosu:

Anlatıcı :

9 ve 10. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Kuş yumurtalarının bazıları **küre** bazılarıysa oval biçimlidir. Bilim insanları yumurtalardaki biçimsel farklılıkların kuşların havada geçirdikleri zamanla ilgili olduğunu düşünüyor. Zamanının çoğunu havada geçiren kuşların kalça kemiği genişliğinin, zamanının çoğunu yerde geçiren kuşlarınkilere göre daha **dar** olabildiğini belirtiyorlar. Bu nedenle bu kuşların yumurtaları daha uzun ve **elipse** yakın bir biçimde olabiliyor. Genellikle yerde zaman geçiren kuşların kalça kemikleri daha geniş olduğu içinse bu kuşlarda daha küresel yumurtalar gözlemlenebiliyor. Kuşlar, yumurtladıktan sonra bir süre yumurtanın üzerinde oturarak bekler. Buna “kuluçkaya yatmak” denir. Kuluçka süresi kuş türüne göre farklılaşır. Örneğin tavuklar için bu süre 21 günken devekuşları için 47 gündür. Kuluçkaya yatmak; yumurtanın içindeki yavruya, gelişmek için gereksinim duyduğu sıcaklığı sağlar. Yumurtadan çıkmaya hazır olan yavrular, gagalarının üzerinde bulunan ve “yumurta dişi” adı verilen diş benzeri bir yapıyla yumurtayı kırıp dışarı çıkar. Yumurta dişi sonra kendiliğinden düşer. Kuş yumurtaları, anne kuşun, yavrusuna zarar vermeden üzerine oturabileceği kadar **sağlam**dır. Ancak yavru kuşun kolaylıkla çatlatarak dışarı çıkabileceği kadar da **kırılgan** bir yapıdadır. Yumurtanın içindeki yavru kuş, yumurtanın kabuğu sayesinde fiziksel zararlardan ve **mikroplardan** korunur. Kabuğun üzerindeki gözle görülemeyecek kadar küçük gözenekler sayesinde dışarıdan oksijen alabilir.

9. Metinden aşağıdaki yargılardan hangilerinin çıkarılabileceğini ilgili boşluğa yazınız.

- Kuşların havada geçirdikleri süreler farklılık gösterdiğinden kuş yumurtalarının şekli de farklılık göstermektedir.
- Kuluçka süresi tüm kuşlar için benzerlik gösterir.
- Yumurta kabuğu, yavru kuşun dış dünyanın zararlarından korunmasını sağlar.
- Kuş yumurtalarının kabukları oldukça ince bir yapıya sahiptir.
- Yumurtanın içindeki yavru kuşlar yumurtanın içindeki havayla yaşamlarını sürdürürler.
- Kuluçkaya yatmanın amacı yumurtanın içindeki yavrunun yumurta kabuğunu kırabilecek boyuta gelmesini sağlamaktır.

.....

10. Metindeki koyu yazılmış sözcüklerden terim anlamlı olanları ilgili kutucuğa yazınız.

TERİM ANLAMLI SÖZCÜKLER

11. Aşağıda 28 Aralık 2020-03 Ocak 2021 tarihleri arasında ortaokul öğrencileri için EBA TV haftalık ders programı verilmiştir.

Haftalık Program 28 Aralık 2020 - 03 Ocak 2021							
Sınıf	Saat	Tekrar Saati	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
5-6-7-8	08.50	-	TBA SPOR	TBA SPOR	TBA SPOR	TBA SPOR	1 Ocak Yeni Yıl Tatili
5	09.00	15.00	TÜRKÇE-5	SOSYAL BİLGİLER-5	İNGİLİZCE-5	TÜRKÇE-5	
5	09.30	15.30	MATEMATİK-5	FEN BİLİMLERİ-5	MATEMATİK-5	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ-5	
6	10.00	16.00	TÜRKÇE-6	SOSYAL BİLGİLER-6	İNGİLİZCE-6	TÜRKÇE-6	
6	10.30	16.30	MATEMATİK-6	FEN BİLİMLERİ-6	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ-6	MATEMATİK-6	
7	11.00	17.00	TÜRKÇE-7	SOSYAL BİLGİLER-7	İNGİLİZCE-7	TÜRKÇE-7	
7	11.30	17.30	MATEMATİK-7	FEN BİLİMLERİ-7	MATEMATİK-7	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ-7	
8	12.00	18.00	TÜRKÇE-8	T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK-8	İNGİLİZCE-8	TÜRKÇE-8	
8	12.30	18.30	MATEMATİK-8	FEN BİLİMLERİ-8	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ-8	MATEMATİK-8	
5-6-7-8	13.00	19.00	ARAPÇA-5	ARAPÇA-6	ARAPÇA-7	ARAPÇA-8	
ÖZEL EĞİTİM	13.30	19.30	TÜRKÇE	TÜRKÇE	SOSYAL BİLGİLER	TÜRKÇE	
ÖZEL EĞİTİM	14.00	20.00	MATEMATİK	FEN BİLİMLERİ	MATEMATİK	BE CERİ ÖĞRETİMİ	
5-6-7-8	14.30	20.30	YABANCI ÖĞRENCİLER İÇİN TÜRKÇE	YABANCI ÖĞRENCİLER İÇİN TÜRKÇE	TBA	TBA	

Bu programla ilgili aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.

- () a) Haftanın dört gününde mevcut olan TBA spor dersi tüm sınıf düzeyleri için ortaktır.
- () b) Tüm sınıflar için her gün toplam 4 ders bulunmaktadır.
- () c) 7. sınıfların dersleri saat 11.00'de başlayıp 12.30'da bitmektedir.
- () ç) Özel eğitim öğrencileri için verilen haftalık toplam ders saati 8'dir.
- () d) Haftalık ders programında sadece TBA spor dersinin tekrarı yoktur.

12. Bilinenin aksine uçurtmayı uçurmanız için koşmanıza gerek yoktur. İp yumağını yere atın ve ipi elinizde tutun. Karşı tarafta uçurtmayı tutan yardımcınıza bırak dediğinizde o bırakacak ve siz de ipi hızlıca çekmeye başlayacaksınız. İpi çekerken el değiştirerek çekin. Rüzgâr azsa hızlı çekmeniz gerekir. Rüzgâr iyiyse bir kez çekmenizle uçurtma zaten havalanacaktır.

Bu parça hangi soruya cevap olarak yazılmış olabilir?

.....

13. Beyza güneşin doğuşunu ilk defa izleyeceği için heyecanlıydı. Gözünü kırpmadan alnını dayadığı camdan dışarı bakıyordu. Etraf karanlık, yollar boş, ara sıra otobüsü sollayan otomobillerin sesi dışında ses de yoktu. Annesine “Ne kadar kaldı?” diye sorduğunda aldığı cevap hep aynı oluyordu: “Az kaldı.” Ankara’ya ulaşmadan karanlığın nasıl aydınlığa döndüğünü izlemek istediğinden yolculuğun bitmesini istemiyordu içten içe. Otobüsün içinde de sessizlik vardı, ışıklar kapalı, Ankara yolcuları koltuklarında uyuyor, muavin çay servisi için sabah olmasını bekliyordu. Beyza hem camdan dışarı bakıyor hem de anneannesiyle Ankara’da neler yapacağını düşünüyordu. Belki yine Anıtkabir’e götürürdü anneannesi onu. Şubat ayındaki yarıyıl tatilini dolu dolu geçirmeyi planladı kafasında. Okuluna dönünce arkadaşlarına ve öğretmenlerine hem Ankara’yı anlatacak hem de güneşin doğuşunu gözlemlediğini söyleyecekti. Gözleri yavaş yavaş kapanmaya başlamıştı bile ama uykuya inat dayanıyordu Beyza. Karanlık da yavaş yavaş yerini aydınlığa bırakıyordu. Güneşi görmemişti ama güneşin doğduğunu, gittikçe havanın aydınlanmasından anlamıştı. İlk olarak kapkara bir hava sonra kızılılık ve ton ton turuncular, sarılar son olarak da gittikçe açılarak maviye dönen bir gökyüzü... Mutlu oldu bu renk cümbüşünü görünce. Havanın aydınlanmasıyla otobüsün içinde de bir hareketlenme olmuştu. Muavin en ön sıralardan başlayarak çay ve kek servisine başlamıştı.

Metnin hikâye unsurlarını ilgili boşluklara yazınız.

Olay Örgüsü :

Mekân :

Zaman :

Şahıs ve Varlık Kadrosu:

14. Ortada bulunan mavi altıgene yazılmış olan metinden yapılabilecek yorumları "X" ile işaretleyiniz.

Kemal, matbaada çalışmak için okulu- nu bırakmak zorunda kalmıştır.

Kemal, rüyalarında geçitte kaybolduğunu görmektedir.

Eski binaların bodrum katlarında genellikle geçitlere açılan bir kapı bulunmaktadır.

Babasının hastalanmadan önceki çalıştığı matbaada çalışıyordu Kemal. Bu eski matbaa binasının bodrum katında, gizli geçide açılan bir de kapı bulunuyordu. Kemal, rüyasında bu geçitte kaybolduğunu görürdü, her defasında Gümüş Kanat gelip onu kurtarırdı. Şimdi de bu geçidi arayan arkeologlara yardım ettiği için hediye olarak verilen madalyonda karşısına çıkmıştı Gümüş Kanat. Kemal'in peşini bir türlü bırakmıyordu.

Arkeologlar, gizli geçit konusunda kendilerine yardımcı olan herkese birer madalyon vermişlerdir.

Kemal'in babası matbaada artık çalışmamaktadır.

Matbaanın bodrum katında, kapıdan başka şeyler de bulunmaktadır.

15.

Merhaba,

Benim adım Robohav. Sana neler yapabileceğimi anlatacağım:

Uzaktan kumandamın 1 numaralı tuşu, istediğin yönde hareket etmemi sağlar.

Takla atmamı istiyorsan mavi tuşu kullanmalısın. Mavi tuş ile aynı anda, istediğin tuşa basarak taklamın nasıl olacağını belirleyebilirsin. Sarı ile sola, kırmızı ile sağa, yeşil ile geriye doğru takla atabilirim.

Kırmızı tuş sayesinde sana patimi uzatıp seninle el sıkışabilirim.

Yeşil tuş, kuyruğumu sallamam içindir.

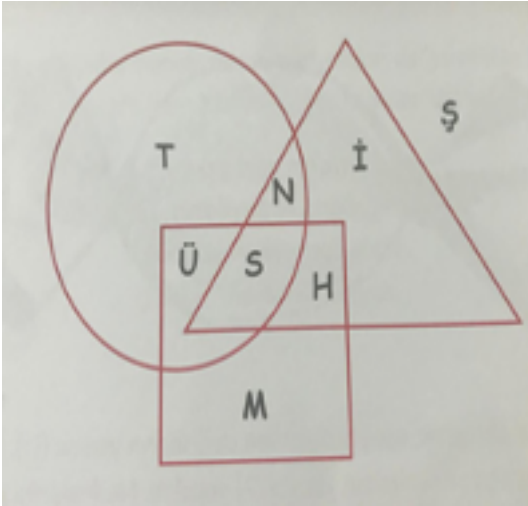
Sarı tuşa bastığında ise sana bir bilmece sorarım.

Robot köpeğin sırasıyla onunla el sıkışmasını, sola doğru gitmesini, geriye doğru takla atmasını ve bilmesini sorup kuyruğunu sallamasını isteyen biri hangi tuş sıralamasını kullanmalıdır?

- A) ● / (→1) / ● / ● / ●
 B) ● / (←1) / (● + ●) / ● / ●
 C) ● / (← 1) / (↓ 1) / ● / ● / ●
 D) ● / (● + ●) / (● + ↓) / ● / ● / ●

16.

- ◆ Sadece daire 1
- ◆ Sadece üçgen 2
- ◆ Sadece kare 3
- ◆ Daire ve üçgen ortak 4
- ◆ Daire ve kare ortak 5
- ◆ Kare ve üçgen ortak 6
- ◆ Kare, üçgen ve daire ortak 7
- ◆ Şekil dışı alan 8

Şekildeki alanlar rakamlarla kodlanmıştır. Buna göre "MÜTHİŞ" kelimesini yazmak için hangi sayının kullanılması gerekmektedir?

- A) 351628 B) 451237 C) 315628 D) 412537

17.

SALATALIK TURŞUSU YAPIMI

Malzemeleri temizleyin. Önce 5 kiloluk bidonun dibine tane karabiber ve nohudun yarısını yerleştirin. Biraz sarımsak ve yarım demet dereotunu bidonun dibine koyun. Aralarına sarımsak atarak salatalıkları yerleştirin. Ardından tuzu ve tuzun yarısı oranında şekeri ayrıca sirkeyi ekleyin. Nohut ve tane karabiberleri atın. Kalan yarım demet dereotu ile de üzerini kapatın. Geri kalanını içme suyu ile doldurun. Bidonu sıkıca kapatın. İçindeki şeker ve tuz eriyene kadar birkaç kez ters yüz edin. En az 15 gün beklettikten sonra tüketebilirsiniz.

Tarifi verilen salatalık turşusu yapımı için gerekli olan malzeme listesi aşağıdakilerden hangisi olabilir? (Yemek kaşığı için yk, su bardağı için sb kullanılmıştır.)

A)

2,5 kilo kornişon salatalık
2 yk nohut
1 yk tane karabiber
1 kâse sarımsak
Yarım demet dereotu
6 yk tuz
4 sb sirke
3 yk şeker

B)

2,5 kilo kornişon salatalık
4 yk nohut
1 yk tane karabiber
1 kâse sarımsak
1 demet dereotu
3 yk tuz
2 sb sirke
2 yk şeker

C)

2,5 kilo kornişon salatalık
2 yk nohut
1 yk tane karabiber
1 kâse sarımsak
1 demet dereotu
6 yk tuz
4 sb sirke
3 yk şeker

D)

2,5 kilo kornişon salatalık
2 yk nohut
1 yk tane karabiber
1 kâse sarımsak
Yarım demet dereotu
6 yk tuz
4 sb sirke
3 yk şeker

18. Buluşçular, problemlere çözüm bulurlar. Buldukları çözümlerden kimileri basit kimileri karmaşıktır. Gerçekte buluşçular yeni düşünceleri olan **tamirciye** benzerler. En önemli özellikleri çevreleri hakkında bitmez tükenmez soruları, merakları ve doğal **yaratıcılıklarıdır**. Bu şekilde **buluşlar** ortaya koyarlar.

Aşağıdakilerden hangisi metinde koyu yazılmış sözcüklerden herhangi birinin anlamı değildir?

- A) İlk defa yeni bir şey yaratma, icat.
- B) Kurallar yardımıyla çözülmesi istenen soru.
- C) Bir şeyi onaran kimse, onarıcı.
- D) Yaratıcı olma durumu.

19. Aşağıdakilerin hangisindeki altı çizili sözcük, yay ayraç içinde verilen anlama uygun kullanılmamıştır?

- A) Motorun gücü bu ağırlığı kaldırmaya yetmeyebilir. (Ağır ve yorucu emekle yapılan, çetin, müşkül, kolay karşıtı)
- B) Okuyabilmek için kapıdaki ışık yeterli değildi. (Cisimleri görmeyi, renkleri ayırt etmeyi sağlayan fiziksel enerji)
- C) Ağaç gövdelerini yonttular, günlerce uğraştılar, bir kağı yaptılar. (Ağaç ve bitkilerin dallarının dışında kalan ana bölümü)
- D) Tam kutup noktasında pusulâ deli gibi dönmeye başlar. (Üzerinde kuzey güney doğrultusunu gösteren bir mıknatıs iğnesi bulunan ve yön tespit etmek için kullanılan kadranlı araç, yön belirteci)

- 20.** O yıllar, hepimiz için çok zor yıllar olmuştu. Hele de bizim gibi çocukluk döneminde olanlar için... Tabii yaşlıları da unutmamak gerek. Tüm dünyayı kasıp kavuran salgın, adını ilk kez duyduğumuz bir virüs: Covid 19. Çok uzun süre evden çıkamamıştık. Ne çok özlemiştik okulumuzu, arkadaşlarımızı ve sevdiklerimizi. Şimdi düşününce "Vay be ne günlerdi!" diyorum. İşte tam da o günlerde, aylardan sonra ilk kez dedem ve anneannemi ziyarete gidecektik. Ben ve kardeşim Papatya hazırlanmaya başlamıştık bile. Aslında gitmemize daha iki hafta vardı ancak öylesine sevinçliydik ki âdetâ ----

Metindeki boşluk aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa metnin anlam bütünlüğü bozulur?

- A) ayaklarımız yere değmiyordu.
- B) ağızımız kulaklarımıza varıyordu.
- C) eteklerimiz zil çalıyordu.
- D) umudumuz boşa çıkıyordu.

- 21.** Dünyanın kimi bölgelerinde insanlar, çok uzaklardan bile duyulabilen ısıklık sesleri ile haberleşmeye başladılar. Bu da farklı bölgelerde farklı ısıklık dillerinin gelişmesini sağladı. Bilim insanları ısıklık dilleri hakkında araştırmalar yapmaya başladı. Fransız bilim insanı J. Meyer de bu bilim insanlarından biri. Ona göre ısıklık dilleri, insanlık kültürünün değerli birer hazinesi ve bunların korunmaları gerekiyor. Çünkü teknolojinin gelişmesiyle birlikte cep telefonu gibi aygıtların kullanımı yaygınlaşıyor ve böylece ısıklık dilleri ortadan kalkıyor. ısıklık dillerini koruyabilmek için bazı ülkelerde bu diller, okullarda özel olarak öğretiliyor.

Metinde altı çizili deyimim cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Tüm özel eşyalarını bir güzel toplayıp kimsenin bulamayacağı bir yere sakladı.
- B) En yakın arkadaşım her zaman yanımdaydı, en zor zamanımda beni ortada bırakmadı.
- C) Ortalığın epey dağılmış olması bile keyfimi kaçıramaz çünkü çok güzel bir gün geçirdik.
- D) Küresel ısınma sebebiyle pek çok hayvan türü maalesef yok olma tehlikesi ile karşı karşıya.

- 22.** "Düş" sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde "Kardeşim uyanınca gördüğü kötü rüyayı bana anlattı." cümlesindeki altı çizili sözcüğün eş anlamlısı olarak kullanılmıştır?

- A) Yeni aldığım telefonun kamerasının kalitesi beni düş kırıklığına uğrattı.
- B) Küçük bir çocukken hep astronot olacağım günlerin düşünüyordum.
- C) Uzun zamandır almak istediğim akıllı saatin fiyatı nihayet biraz düştü.
- D) Düşünde son model, elektrikli bir arabaya sahip olduğunu görüyordu hep.

23. Semih, Yaren, Elif ve Onur adlı öğrenciler terim anlamlı sözcüklerin olduğu cümleler kurmuşlardır. Kurdukları cümlelerin doğru olanlarından 5 puan almışlardır.

Semih	Öğrenciler üçgenler konusunu anlamamışlar. Arkadaşlarla parka gittik. Sabahlara kadar ders çalışıyor.	Puan ----
Yaren	Karateçiler siyah kuşak için çalışıyordu. Cümledeki sıfatları bulmamız isteniyor. Ördekler perde ayaklı hayvanlardır.	Puan ----
Elif	Gelin dost olalım uzağı yakın kılalım. Titiz olduğundan, her işi ince eleyip sık dokurdu. Büyükbabasını görünce boynuna sarıldı.	Puan ----
Onur	Karanlıkta göz gözü görmüyordu. Ağaçlar meyve vermeye başladı. Ülkemizde olağanüstü kanyonlar var.	Puan ----

Buna göre en yüksek puanı hangi öğrenci almıştır?

- A) Semih B) Yaren C) Elif D) Onur
24. (1) Yıllar evvel bir adam bilgeliğin gizlerini aramak için Uzakdoğu'da bir tapınağa gitmiş. (2) Bu tapınakta sezgilerle anlaşmaya inanılıyormuş. (3) Bu yüzden kapıyı çalmak için zil, tokmak gibi bir şey yokmuş. (4) Bir süre sonra kapı açılmış, içeriden çıkan kişi elinde, ağzına kadar su dolu bir kap tutuyormuş. (5) Konuşmadan sezgilerle anlaşılan bir yer olduğu için adam hiç konuşmamış. (6) Yabancı adam kabı görünce "Çok doluyuz, seni alamayız." mesajını anlamış. (7) O da hiç konuşmamış ve gidip bahçeden bir gül yaprağı kopararak suyun üzerine bırakmış. (8) Kabın taşmadığını görmüşler, adam tapınağa kabul edilmiş. (9) Gül yaprağı; dengeyi, ahengi bozmayan samimiyet ve güzelliği simgeliyormuş.

- I. 1. cümlede amaç sonuç ilişkisi vardır.
II. 5. cümlede sebep-sonuç anlamı vardır.
III. 8. cümlede benzetme yapılmıştır.

Metinde numaralanmış cümlelerle ilgili verilenlerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

25. İnsanların tarih öncesi çağlardan beri yiyecek, barınma ve korunma ihtiyaçlarını karşılayabilmek için zaman döngülerini takip ettiği ve zamanı ölçtüğü biliniyor. Başlangıçta bunu yapmanın en kolay yolu doğal süreçleri yani mevsimleri, Güneş'i, Ay'ı, yıldızları ve hayvanların göç ettiği dönemleri gözlemlemektir. İnsanlar bir günün uzunluğunu belirlemek için ise Güneş'in hareketlerini takip etti. İlk saatler, düz bir yüzeye yerleştirilen sabit bir cismin gölgesinin uzunluğunda ve yönünde, Güneş gökyüzünde hareket ettikçe ortaya çıkan değişikliklerin belirlenmesine dayanıyordu. Geçmişte güneş saatleri dışında zamanı ölçmek için su saatleri, mum saatleri, kum saatleri gibi farklı araçlar kullanıldı. Genellikle geceleri zamanı belirlemek için tercih edilen su saatleri, sabit bir hızda akan suyun miktarının ölçülmesine dayanıyordu. Kum saatleri ise genellikle belirli bir zaman aralığını ölçmek için kullanılan saatlerdi. Günümüzde kullandığımız mekanik saatler ise 13. yüzyılda kullanılmaya başlandı.

Metinde üzerinde durulan konu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların, ihtiyaçlarını karşılayabilmek için zamanı ölçtüğü
- B) Zamanı ölçmek için doğal süreçlerin takip edilmesi
- C) Geçmişten günümüze kullanılan zamanı ölçme araçları
- D) Saatlerin hangi zaman dilimini ölçmek için kullanıldığı

26 ve 27. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Kumaş yapımında genellikle pamuk ve yün gibi doğal lifler ya da ham maddesi petrol olan yapay lifler kullanılır. Bazı kumaşların yıkandıktan sonra çekmesi, genellikle onları oluşturan liflerin yapısındaki değişimden kaynaklanır. Yapay liflerden yapılan kumaşlar çekmez. Çünkü bu tür liflerin yapısı değişmez. Doğal lifler ise düz değil, kıvrımlıdır. Tıpkı kıvrıkcık bir saç gibi. Fabrikalarda bu liflerden iplik yapılırken lifler çekilir, uzatılır ve bükülür. Bunun sonucunda boyları bir miktar uzar. Bu liflerden oluşan ipliklerden dokunan kumaşlar yıkandığında su, liflerin arasına girer. Bu durum liflerin yapısındaki kimyasal bağların üzerindeki gerilimi azaltır ve gevşemelerine neden olur. Böylece lifler yeniden eski kıvrımlı hâllerine döner. Bu da liflerin boylarını kısaltır. Dolayısıyla kumaş çekmiş olur.

26. Metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kumaşların çekme sebebi
- B) Liflerin kumaş hâline gelme süreci
- C) Doğal liflerin kullanım alanları
- D) Kumaş yapımında kullanılan lif türleri

27. Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğal lifler ile yapay lifler arasındaki farklardan biri değildir?

- A) Doğal liflerin kıvrımlı oluşu
- B) Hammaddelerinin farklı oluşu
- C) Doğal liflerin yıkanamaz olması
- D) Yapay liflerin yapısının değişmemesi

28.

YENİ TİP AİLE

Başlık ve görselden hareketle metnin konusu aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Ailelerin, çocuklarını internet aracılığıyla takip etmesi
- B) Aile sağlığı açısından sosyal izolasyonun önemi
- C) Günümüz teknolojisinin aile ilişkileri üzerine etkisi
- D) Bireylerin iyi vakit geçirmesinde internetin yeri

29.

Su içtim kaynaklarından,
Gölgelerinde uyudum,
Kuşlarının söylediği
Şen türkülerle büyüdüm.

Ninniyle salladın beni,
Şefkatle kolladın beni,
Sevginle bağladın beni;
Güzel yurdum, güzel yurdum.

Vasfi Mahir Kocatürk

Şiirin ana duygusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Vatan hasreti
- B) Doğa sevgisi
- C) Anne özlemi
- D) Memleket sevgisi

30. Nasreddin Hoca oğlu ile pazara gidiyordu. Oğlunu eşeğe bindirmiş kendisi de yaya yürüyordu. Görenlerden biri:

— Hey gidi zamane gençleri, ihtiyar babası yayan gidiyor da kendisi rahat rahat eşeğe binip gidiyor, dedi. Bu söz üzerine çocuk, eşekten hemen indi. Babasını bindirdi. Kendisi yaya gitmeye başladı. Bu şekilde biraz yol aldılar. Onları bu hâlde gören biri:

— Ayol koca adam eşeğe kurulmuş gidiyorsun, genç çocuğa yazık değil mi, diyerek laf attı. Hoca bunun üzerine çocuğunu arkasına bindirdi. Biraz gidince birkaç gevezeye rast geldiler. Bunlar da:

— Amma insafsız insanmış bunlar. Bir eşeğe iki kişi birden biner mi? Hele şu adam, bir de hoca olacak, diye söylendiler. Hoca artık kızmıştı. Birlikte aşağı indiler. Eşeği önlerine katarak yürüdüler. Çok geçmedi birkaç kişiye daha rastladılar. Bunlar da:

— Allah Allah! Bu ne budalalık, eşek önlerinde bomboş gitsin de kendileri bu sıcakta kan ter içinde yaya gitsinler. Hoca daha fazla dayanamadı ve oğluna dönerek: ----.

Metinde boş bırakılan yere getirilebilecek en doğru ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sana söyledikleri ile yardım etmek isteyen insanların sözlerini kulak ardı etme oğlum
- B) Uzun yola çıkarken iyi plan yapmalı, ona göre davranmalı, fikir değiştirmemelisin oğlum
- C) Herkesi memnun etmek zor olduğundan sen doğru bildiğinden şaşmamalısın oğlum
- D) Sen küçük olduğundan büyüklerin sözlerine karışmamalı, geride durmayı bilmelisin oğlum

31. 2017 yılında Tuz Gölü ve çevresinde araştırma yapan uzmanlar değişik bir çiçeğe rastladı. ---- bu çiçek daha önce hiç bir yerde görülmemişti. Heyecana neden olan çiçek türü, takip edilerek inceleme ve araştırmalara tabi tutuldu. ---- Van Gölü ve çevresinde "acı düşün çiçeği" adı verilen çiçek bu şekilde keşfedilmiş oldu.

Metinde yer alan boşluklara getirilebilecek geçiş ve bağlantı ifadeleri aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- A) Fakat - Sonuç olarak B) Hâlbuki - Fakat C) Ama - Oysaki D) Özellikle - Oysaki

32. Koronavirüsler hayvanlar arasında yaygın olan bir virüs grubudur ve insanlara da hayvanlardan bulaşmaktadır. Daha önceki yıllarda ciddi hastalıklara ve ölümlere sebep olan SARS-COV ve MERS-COV da koronavirüs ailesindedir. Yapılan kapsamlı araştırmalar sonucunda SARS-COV'un misk kedilerinden, MERS-COV'un tek hörgüçlü develerden, COVID-19'un ise yarasalardan insanlara bulaştığı ortaya çıkmıştır. Henüz insanlara bulaşmamış olan ancak hayvanlarda saptanan birçok koronavirüs mevcuttur. İnsanlarda koronavirüsün neden olduğu hastalıklar, basit soğuk algınlığından ağır solunum yolu enfeksiyonuna kadar değişkenlik gösterebilmektedir yani her insanda aynı tepkileri göstermemektedir. Covid-19'un belirtileri arasında yüksek ateş, kuru öksürük, boğaz ağrısı, nefes darlığı, baş ağrısı gibi semptomlar vardır. Virüs; hasta insanlardan öksürme, hapşırma yoluyla ortaya saçılan damlacıklarla ve hastanın temas ettiği yüzeylerden göz, ağız, burun ve el sıkışma ile bulaşabilir.

Verilen metinde koronavirüslerle ilgili aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) İnsanlar arasındaki bulaşma yolları nelerdir?
B) İnsanlara hangi hayvanlardan bulaşmıştır?
C) Yayılımını önlemek için alınacak tedbirler nelerdir?
D) Aynı virüs ailesinden olan diğer virüsler nelerdir?

33. Her buluş düşünmekle başlar. Herkesin bir düşüncesi vardır. Bunun anlamı, sizin de bir buluşçu olabileceğinizdir. Yani her insan biraz buluşçudur gerçekte. Bir buluş yapmanın ilk adımı bir problem bulmaktır. Örneğin bulaşık makinesini icat eden Josephine Cochrane'ın (Jozefin Kokran) problemi, bulaşıkları elde yıkamanın zaman alması ve tabakların sürekli kırılmasıydı. İşte birçok bilim adamı yaşamı kolaylaştırmak için yeni düşünceler üretir.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bütün bilim adamları yaşamı kolaylaştırmak için buluş yapmıştır.
B) Bir buluş yapmanın ilk adımı, öncelikle bir problem bulmaktır.
C) Düşüncesi olan her insan aynı zamanda bir buluşçu olabilir.
D) Bulaşık makinesi bazı problemleri çözmek için icat edilmiştir.

ÖDM Gazete

Apollo 11 programıyla Ay'a yapılan ilk insanlı yolculuğun 50. yıl dönümü, ABD'de törenlerle kutlanıyor.

28
02
2021

Apollo 11 Kutlamaları

Kutlamalar çerçevesinde başkent Washington'daki Ulusal Hava ve Uzay Müzesi, Ay'a ayak basan ilk astronot olan Neil Armstrong'un uzay giysisini sergilemeye başladı. Ayrıca, yapılan törende Apollo 11 mürettebatının üçüncü üyesi olan 88 yaşındaki Michael Collins, fırlatılış sırasında yaşadıklarını misafirlerle paylaştı.

Bu haber metninin yazılma amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okuyanları, yapılan kutlamalara davet etmek
- B) Apollo 11 programında yaşananları anlatmak
- C) Kutlamalar ile ilgili okuyucuya bilgi vermek
- D) Ay'a ayak basan ilk insanlara dikkat çekmek

“MAGLEV” sözcüğü İngilizce “magnetic levitation” sözcüklerinin kısaltılmasıyla elde edilmiştir. Türkçede bu sözcükler “manyetik olarak havada tutma, yükseltme” anlamına gelir. Kısacası maglev trenler özel olarak üretilmiş raylar üzerinde güçlü mıknatıslar yardımıyla hareket edebilen trenlerdir.

Maglev trenler, saatte 500 km'nin üzerinde hızlara ulaşabilirler.

Maglev trenlerin günlük yaşamdaki ilk örneği, Çin'in Şangay kentinde kullanılmaya başlandı. 30 km'lik bir hat üzerinde çalışan tren, bu mesafeyi 7 dakika 20 saniyede alabiliyor. Maglev trenler, normal trenlere oranla daha hızlı ve ucuz olmalarına karşın, çok güçlü elektromıknatıslar ve çok duyarlı kontrol sistemleri gerektiriyor. Şu anki teknoloji, bu trenlerin yaygın kullanımına izin verecek kadar gelişmiş değil. Fakat geçen zamanla birlikte gelişen teknoloji, bu trenlerin yaygınlaştırılabileceği sinyali veriyor. Gelecekte bu tür trenler, özellikle ülkeler arası taşımacılıkta hava yolunun yerini alabilir.

- I. Adının nereden geldiğine
- II. Normal trenlerle arasındaki farka
- III. İlk örneğinin hangi malzemelerden yapıldığına
- IV. Günümüzde kullanımının arttığına

Medya metninde maglev trenler ile ilgili olarak verilenlerden hangilerine değinilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV

36.

KUŞLARIN EVİ MOGAN GÖLÜ

1. İşte bunlardan biri de Mogan Gölü'dür.
2. Bu nedenle Mogan, pek çok kuş gözlemcisi için önemli bir gözlem alanıdır.
3. Kuşların bazıları yılın belli dönemlerinde buraya gelirken bazılarıysa yıl boyunca bu gölde ve çevresinde yaşıyor.
4. Bu göl 150'den fazla kuş türüne ev sahipliği yapıyor.
5. Ankara'da birkaç farklı sulak alan bulunuyor.

Verilen cümlelerle anlamlı bir bütün oluşturmak için doğru sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) 5-1-4-3-2
- B) 3-2-5-1-4
- C) 5-1-3-2-4
- D) 3-5-1-4-2

37. Yeşilova yakınlarında bulunan, beyaz kumulları ve turkuaz renkli yapısı dolayısıyla Maldivler'e benzeten Salda Gölü, son dönemde yerli ve yabancı tatilcilerin uğrak yeri oldu. Özellikle 9 günlük Kurban Bayramı tatili dolayısıyla yerli turistler de Salda Gölü'ne akın etti. Göl çevresinde çadır kuran ve gününbirlik gezmeye gelenler nedeniyle yaşanan yoğunluk, kirlilik riskini ortaya çıkardı. Ziyaretçiler, duyarsız davranan kişilerin çevreye bıraktığı çöpler nedeniyle sahil ve göl çevresinde kirlilik oluştuğunu savundu. Yeşilova Belediyesi tarafından çöplerin toplanmasına rağmen yoğunluk ve personel yetersizliği nedeniyle konteynerlerde zaman zaman çöplerin biriktiği görüldü. Araçlar Salda Gölü kıyısına kadar girmekte, göl suyuyla yıkanmakta ve beyaz kumlar zarar görmekte.

Aşağıdakilerden hangisi metinde verilen sorun için uygulanabilecek çözüm önerilerinden biri olamaz?

- A) Bariyerler ile araçların kontrolsüz girişi engellenebilir.
- B) Çöpler için konteynerlerin sayısı çoğaltılabilir.
- C) Salda Gölü ziyaretçilere tamamen kapatılabilir.
- D) Alanın kontrolü için 7/24 kamera sistemi kurulabilir.

38. Dünyada pek çok hayvan türü, neslinin tükenmesi tehlikesi ile karşı karşıya. Örneğin kentleşmenin olumsuz sonuçlarından biri olarak insan yerleşimlerinin artmasıyla hayvanların yaşam alanları daralıyor. Ormanların bilinçsizce tahrip edilmesi sebebiyle kısıtlı alanlara mahkûm olan bazı hayvanlar barınma ve yiyecek bulma konusunda sorunlar yaşıyor. Diğer yandan pek çok hayvan, çeşitli nedenlerle insanlar tarafından avlanıyor. Küresel ısınma dolayısıyla dünyada şiddetli hava değişiklikleri yaşanırken hayvanlar, bu değişimden en çok etkilenen türlerden biri oluyor.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinde ele alınan sorun için etkili bir çözüm yoludur?

- A) Erkan Bey, içerisinde çeşitli türlerin yer aldığı yaklaşık üç yüz hayvanını beslemek ve bu hayvanların barınmasını sağlamak amacıyla orman arazisinden satın aldığı alana büyük bir çiftlik kurdu.
- B) Sinan Bey; göçmen kuşların göç yolu üzerinde bulunan doğal konaklama alanlarından birine projelendirdiği "Çevre Dostu Konut" yerleşiminde, tamamı ağaç resimleriyle süslenmiş apartmanlar yer alacağını duyurdu.
- C) Canan Hanım; bilim fuarı için hazırladığı projesinde Türkiye'de nesli tükenmek üzere olan kızıl geyikleri drone kullanılarak izledi, kaçak avlanmaları bu şekilde tespit edip elde ettiği görüntüler ile birlikte yetkililere başvurdu.
- D) Demet Hanım; uyumadan hemen önce, nesli tükenen hayvanlarla ilgili belgeselleri izlemeyi sevdiğinden odasına yeni bir televizyon aldı ancak otomatik kapanma özelliğini aktif etmediği için televizyon o uyuyunca sabaha kadar çalışmaya devam etti.

39. Heyecandan yerimde duramıyorum. Belki de hayatımda ilk kez bir an önce gece olsun istiyorum. Babam dün işten eve gelip yeni aldığı teleskobu göstererek “Hazırlansan iyi olur kızım, yarın akşam kumsala, meteor yağmuru izlemeye gidiyoruz.” dediğinde neredeyse çılgın atacaktım. Çadırımız, uyku tulumlarımız, battaniyelerimiz, termoslarımız... Her şeyi bugün son hızla hazırladım. Şimdi ise pencerenin önünde oturup güneşin batmasını bekliyorum.

Hangisinde bu metnin hikâye unsurları doğru verilmiştir?

- A) **Kişiler:** Baba ve kızı **Yer:** Kumsal **Zaman:** Dün
Olay: Baba ve kızın meteor yağmuru izlemeye gitmesi
- B) **Kişiler:** Baba ve kızı **Yer:** Ev **Zaman:** Dün
Olay: Baba ve kızın meteor yağmuru izlemek için hazırlık yapması
- C) **Kişiler:** Baba ve kızı **Yer:** Ev **Zaman:** Bugün
Olay: Kızın meteor yağmuru izlemek için hazırlanması
- D) **Kişiler:** Baba ve kızı **Yer:** Kumsal **Zaman:** Bugün
Olay: Kızın heyecanla gece olmasını beklemesi

40.

Türk ve dünya tarihinin en büyük gezgini ve en büyük seyahat kitabının yazarı olan Evliya Çelebi 25 Mart 1611 tarihinde İstanbul’da doğmuştur. Evliya Çelebi; iyi bir eğitim almanın yanı sıra zamanının geçerli yabancı dilleri olan Arapça ve Farsçayı öğrendikten sonra babasının komşusu kuyumcu Simyon’dan Rumca öğrenmiş, bir miktar da Latince dersi görmüştür. Gezmeye düşkünlüğü dolayısıyla gezmek için her sebepten yararlanmış ve bütün ömrü boyunca gezmiştir. Evliya Çelebi’nin bugün Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesinde bulunan ve özgün metni 4.000 sayfa tutan 10 ciltlik *Seyahatname’si* bulunmaktadır.

İtalya’da 1452’de doğan Leonardo da Vinci; aynı zamanda bir heykeltıraş, matematikçi, bitki bilimci, paleontolog, anatomi bilimciydi. Bir sanatçıdan çok bir mühendis ve mimar olarak nitelenen da Vinci; çok sayıda eskiz, tablo ve notu bizlere miras bırakmakla kalmadı, zamanının ötesine geçen icatlara da imza attı. Da Vinci’nin elinden çıkan tüm tasarımlar, 21’inci yüzyılda takdir gördü, diyemeyiz. Ancak o günlerde insanlara delilikmiş gibi gelen bu tasarımlarda yansıttığı ileri görüşlülüğü ile bugüne ve geleceğe ışık tuttuğu bir gerçek.

Aşağıdakilerden hangisi metinlerde anlatılan kişilerin ortak özelliğidir?

- A) Seyahat etmekten hoşlanmaları
- B) Farklı dillere hâkim olmaları
- C) Birden çok bilim dalıyla ilgilenmeleri
- D) Geleceğe önemli eserler bırakmaları

CANLI SINIF ANLAŞMAMIZ

1 KAHVALTI YAPTIN MI?
Derse başlamadan önce mutlaka kahvaltı et ki zihnin açılsın.

2 PİJAMALARI ÇIKAR
Giyinip ders için hazırlanmak enerjini yükseltir.

3 HAZIR MISIN? :
Kalemin, silgin, defterin, kitabın ve sen derse hazır mısınız?

4 SESSİZLİK LÜTFEN...
Seni sakın bir çalışma alanına alalım.

5 KAMERA VE MİKROFON KAPALI
Seni görmek ve dinlemek çok güzel ama derslerde mikrofonu ve kamerayı kapalı tutmalısın. Gerekliğinde öğretmenin ikisini de açacak.

6 SANDALYE VE MASAYLA ARKADAŞ OL!
Yattığında, uzandığında kameradan seni göremiyoruz.

7 DERSE KATIL, SÖZ AL, MİKROFONUNU AÇ, KONUŞ, ANLAT, SOR!

8 SU İÇER MİSİN?
Dersler sırasında su içebilirsin ama yemek yemiyoruz.

BİZİM İÇİN ÇOK ÖNEMLİSİN. CANLI DERSİ SENİNLE CAPCANLI YAPMAK İÇİN KURALLARIMIZ BU KADAR BASİT. ANLAŞTIK MI?

meb.gov.tr

- I. Ders için gerekli olan araç gereçler önceden hazırlanmalıdır.
- II. Canlı derslere başlanmadan önce okul kıyafetleri giyilmelidir.
- III. Dersler esnasında öğrenciler su içebilir fakat yemek yememelidir.
- IV. Gerekliğinde öğretmen, öğrencilerin kamera ve mikronunu açabilir.
- V. Canlı ders esnasında öğrenciler sessizce oturmalı, hiç konuşmamalıdır.

Görsele göre canlı derslerle ilgili verilenlerden hangileri kesinlikle yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) II ve V

42. Sert ünsüzlerden (f, s, t, k, ç, ş, h, p) biri ile biten bir sözcüğe “c, d, g” ile başlayan bir ek geldiğinde ekin ilk harfi sert ünsüze dönüşür. Bu kurala “ünsüz benzeşmesi” adı verilir.

Buna göre hangi cümlede ünsüz benzeşmesine örnek olabilecek bir sözcük vardır?

- A) Samanyolu galaksisinde milyonlarca yıldız vardır.
B) Jüpiter, Uranüs'ten ve Neptün'den daha büyüktür.
C) Güneş, dünyadaki pek çok canlının hayat kaynağıdır.
D) Satürn'ün atmosferi hidrojen ve helyumdan oluşur.

43.

- I. Gökyüzüne bakıp Mars'ı arıyorum.
II. Teleskobum ile gözlem yapmak çok keyifli.
III. Beynimizin en az altı saat dinlenmesi gerekir.

Numaralanmış cümlelerdeki ses olaylarının aynıları aşağıdakilerden hangisinde sırasıyla verilmiştir?

A)

I	Ağacı
II	Kitapta
III	Ağlıyor

B)

I	Söylüyor
II	Tabağı
III	Omzum

C)

I	Kokluyor
II	Çiçekte
III	Gönlüm

D)

I	Tarakta
II	Karnım
III	Parmağı

44. Yağmur sonrası ortaya çıkan koku, toprakta bulunan bakterilerden kaynaklanır. Bu bakteriler, ortam koşulları geliştirmek için uygun olmadığından spor denilen yapıları oluşturur. Yağmur yağduğunda bu sporlar havaya sıçrar, böylece sporların kokusu burnumuza ulaşır.

Aşağıdakilerden hangisinde metindeki ses olayları doğru verilmiştir?

	Ünsüz yumuşaması	Ünsüz benzeşmesi	Ünlü düşmesi	Ünlü daralması
A)	X	X	X	
B)	X	X	X	X
C)		X	X	X
D)	X	X		X

45. Ayşegül yaz tatilinde okumak için internetten öykü, roman, anı türlerinden ikişer tane kitap sipariş etmiştir. Kitaplar, Ayşegül'ün eline haziran ayının son haftası ulaşmıştır ancak Ayşegül kitapları okumaya temmuz ayında başlamıştır.

- Temmuz ayında dört hafta vardır.
- Her hafta sadece bir kitap okuyup bitirmiştir.
- Aynı kitap türünü üst üste okumamıştır.
- İlk olarak roman türüyle başlamıştır.
- Roman türlerinden sonra öykü kitaplarını okumamıştır.
- En son öykü türünde kitap okumuştur.
- Anı türündeki kitapları farklı aylarda okumuştur.

Buna göre Ayşegül'ün okuduğu kitaplarla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Temmuzun üçüncü haftasında roman okumuştur.
- B) Ağustosun ilk haftasında anı okumuştur.
- C) Temmuzun ikinci haftasında öykü okumuştur.
- D) Anı türünden sonra roman okumuştur.

CEVAP ANAHTARI

1. a) incelemek
b) geçmiş
c) çalı
ç) mikroskobik

2.

X	Bazen bağıarak, bazen fısıldayarak, bazen sert, bazen de yumuşacık tonlarda sesler çıkarabiliriz.
X	Dünya'nın etrafında irili ufaklı pek çok uydu bulunuyor.
	Şafağa doğru bir otomobil sesi duyuldu.
	Fransız mucit Franky Zabata, tam bir kaykay düşkünümüştü.
X	Kaybettiğimiz ormanlık alanlarımızı yeniden kazanabiliriz.

3.

- I. Ancak
II. Çünkü
III. Örneğin
IV. Başka bir ifadeyle

4. **kırmak** : 3. Göz kapaklarını açıp kapamak, kıpmak.
dağılmak : 1. Toplu durumdayken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak.

5. a) A e) A
b) N f) N
c) N g) A
ç) A ğ) N
d) N h) A

6. a) 4 b) 3 c) 1 ç) 2 d) 5

7. Arılar, dünyada canlılığın devam etmesini sağlar.

8. **Olay Örgüsü** : Rüya'nın kendisine sorulan soruyu farkında olmadan doğru cevaplaması
Mekân : Sınıf
Zaman : Sabah
Şahıs ve Varlık Kadrosu: Rüya, öğretmen, Rüya'nın arkadaşları, gölge
Anlatıcı : 1. Kişi

9. a ve c

CEVAP ANAHTARI

10.

TERİM ANLAMLI SÖZCÜKLER

küre, elips, mikrop

11. a) D b) Y c) Y ç) D d) D

12. Uçurtmayı uçurabilmek için koşmak şart mıdır?

13. **Olay Örgüsü** : Beyza'nın otobüs yolculuğu

Mekân : Otobüs

Zaman : Sabah gün doğumu

Şahıs ve Varlık Kadrosu: Beyza, annesi, yolcular ve muavin

14.

Kemal'in babası
matbaada artık
çalışmamaktadır.

Matbaanın bodrum
katında, kapıdan başka
şeyler de bulunmaktadır.

Kemal, rüyalarında
geçitte kaybolduğunu
görmektedir.

CEVAP ANAHTARI

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
B	A	C	B	A	D	D	D	B	B

25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
C	D	C	C	D	C	A	C	A	C

35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
A	A	C	C	C	D	D	B	B	A

45
B

meb.gov.tr